

8.2 Výsadba a prořezávání ovocných stromů

Doba výsadby

Období mezi říjnem a polovinou dubna představuje ideální čas výsadby ovocných stromů. Výjimku tvoří broskvoně a meruňky, které jsou zvláště citlivé na mráz a potřebují teplo, a proto se mají vysazovat teprve od března.

Jak to vypadá s opylením a oplozením?

U mnoha druhů ovoce existují odrůdy, které jsou samosprašné a cizosprašné. Samosprašné nepotřebují dárce pylu ve své blízkosti. Ovšem pro každou odrůdu přicházejí k opylení v úvahu jen zcela určité druhy. Chcete-li tedy ve své zahradě pěstovat jediný ovocný strom, pamatujte na to, aby byl samosprašný.

Doba a trvání sklizně

Uvědomili jste si již, že sklizeň stojí čas? Mnoho odrůd ovoce je zralých v době hlavní dovolené a musí být sklizeno. I trvání sklizně

je časovým faktorem. Některé druhy musí být otrhány během 14 dnů, u jiných se sklizeň protáhne na celý měsíc.

Velikost a růst

Velký ovocný strom v naší malé až střední zahradě zabírá příliš mnoho místa. Byly proto vyšlechtěny formy stromů, které spíše odpovídají našim malým zahradám. Můžete si tedy vybírat mezi následujícími velikostmi stromů: vysokokmeny mají výšku kmene od 1,60 do 1,80 m. Potřebují hodně místa, vrhají velký stín a dávají velké množství ovoce. Polokmeny mají výšku kmene od 1 do 1,20 m a jsou dnes v zahradě nejčastěji používanou formou stromu pro švestku a třešeň ptačí. Zákrsky jsou 80 až 100 cm vysoké: jejich koruna bude ale stejně velká jako u polokmenů. Volné zákrsky připomínají svou výškou kmene od 40 do 60 cm keře. Tato forma se doporučuje zejména pro broskvoně a višně, protože se usnadní sklizeň a také silné prořezávání, které se musí provádět ročně. Vřetenovité zákrsky jsou ideální stromečky pro malé zahrady a zahrady u řadových domů. S výškou kmene od 40 do 60 cm

vyrostou asi 2 až 3 m. Můžete je pohodlně sklízet, prořezávat a postříkovat. Jsou také vhodné jako ovocné živé ploty. Hodí se také báječně k pěstování kordonů. Odrůdy ovoce, které obzvláště potřebují hodně tepla, mohou být pěstovány na pergole na stěně domu. Šetří to místo.

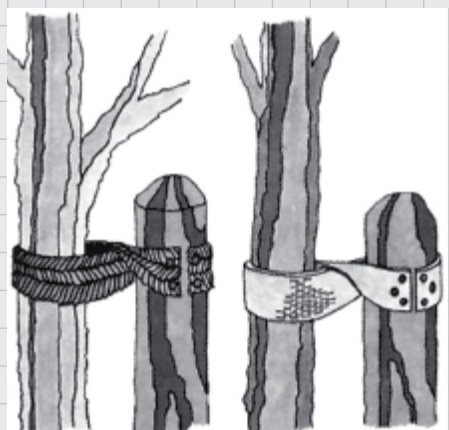
Správné vysazování ovocných stromů

Jamku pro vysazení stromu umístěte minimálně 5 m od hranice pozemku (s výjimkou zákrsků), abyste se tak vyhnuli nepříjemnostem s vašimi sousedy kvůli spadlému ovoci a listí. Před výsadbou se na hloubku rýče (u těžké půdy i hlouběji) přeryje plocha o rozloze asi 2 m². Jamka by měla být hluboká alespoň 50 cm a tak široká, aby se do ní vešly rozložené kořeny. Do země zaražte opěrný sloupek. Stromeček by měl být zavlažován několik hodin. Na úplné dno jamky dejte kompost, na něj umístěte stromeček.

Tipy od profesionála

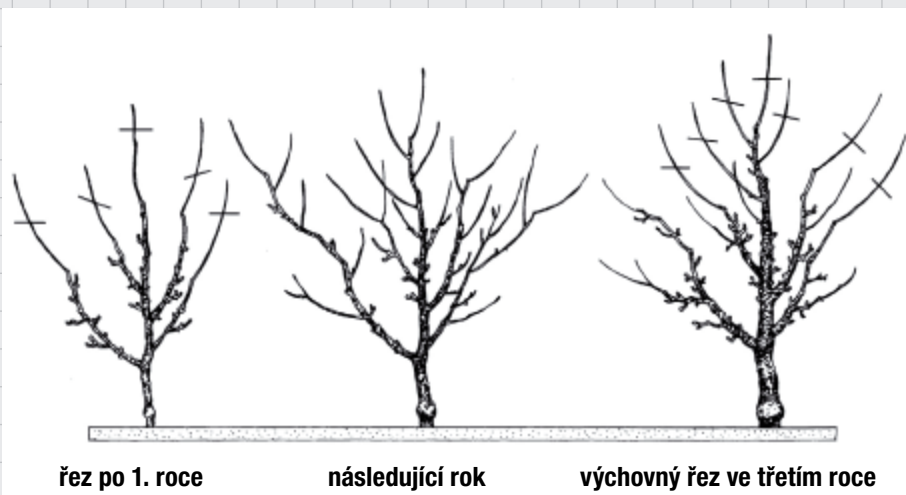
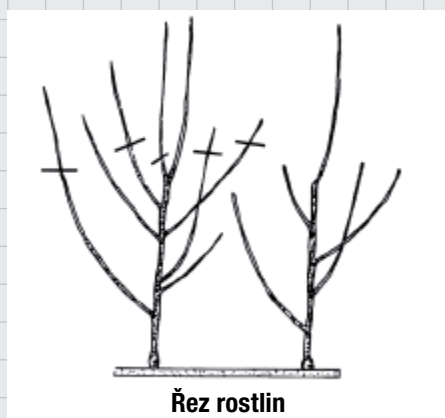
Pamatujte na to, aby se místo roubování stromů nalézalo nad povrchem země. Potom jamku naplňte zeminou promíchanou s kompostem a lehce přišlápněte. Nakonec položte kolem rostliny zalévací žlábek

a důkladně zavlažujte. Stromček se přiváže smyčkou k opěrnému sloupku. Nezapomeňte na mulčování (mulčovací kůra).

Mladé stroměčky by neměly nést v prvním roce ovoce, aby tak byla celá síla ku prospěchu rozvoje kořene. První květy proto odstraňte.

Výchovný řez mladých ovocných stromů

Po vysazení provedeme na ovocných stromech na jaře řez rostlin a během dalších 3 – 5 let koncem února nebo začátkem března výchovný řez. Před prvním prořezem je důležité určit hlavní výhon, který má tvořit další kmen a 3 nebo 4 hlavní větve, ze kterých se má vyvinout budoucí koruna.

Nejdůležitější pravidla prořezu:

1. Zkrácení hlavního výhonu a odstranění všech konkurenčních výhonů.
2. Prořez všech konkurenčních výhonů hlavních větví.
3. Prořez všech svislých výhonů.
4. Odstranění všech výhonů rostoucích směrem dovnitř.

Zimní řez

Ovocné stromy, které nejsou prořezávány, předčasně stárnou a již jen nepatrně nesou. Od doby, kdy vaše ovocné stromy shodí listí

až do ledna, můžete provést prosvětlovací nebo zmlazovací řez. K prořezávání stromů si vyberte slunečný den, ve který pokud možno nemrzne. Při prosvětlování se odstraňují stěsnané, neduživé nebo dokonce odumřelé větve a výhony rostoucí směrem dovnitř. Staré stromy, které už asi nebudou mít nové výhony, dostanou naproti tomu zmlazovací řez, při kterém se koruna zkrátí asi o třetinu. Tento mohutný prořez staré stromy dokonce

vybudí k úžasnému rašení. Okraj řezu očistěte a na řezné plochy naneste smůlu, aby se do otevřených ploch nemohly zahnízdit choroboplodné zárodky.

Co potřebujete?

- Pro vysazování:** rýč, kompost nebo zemina pro pěstování rostlin, opěrný sloupek, pásek pro vytvoření smyčky, mulčovací kůra
- Pro prořezávání:** zahradnické nebo teleskopické nůžky, eventuálně pila na větší větve, balzám na dřevo, smůla